

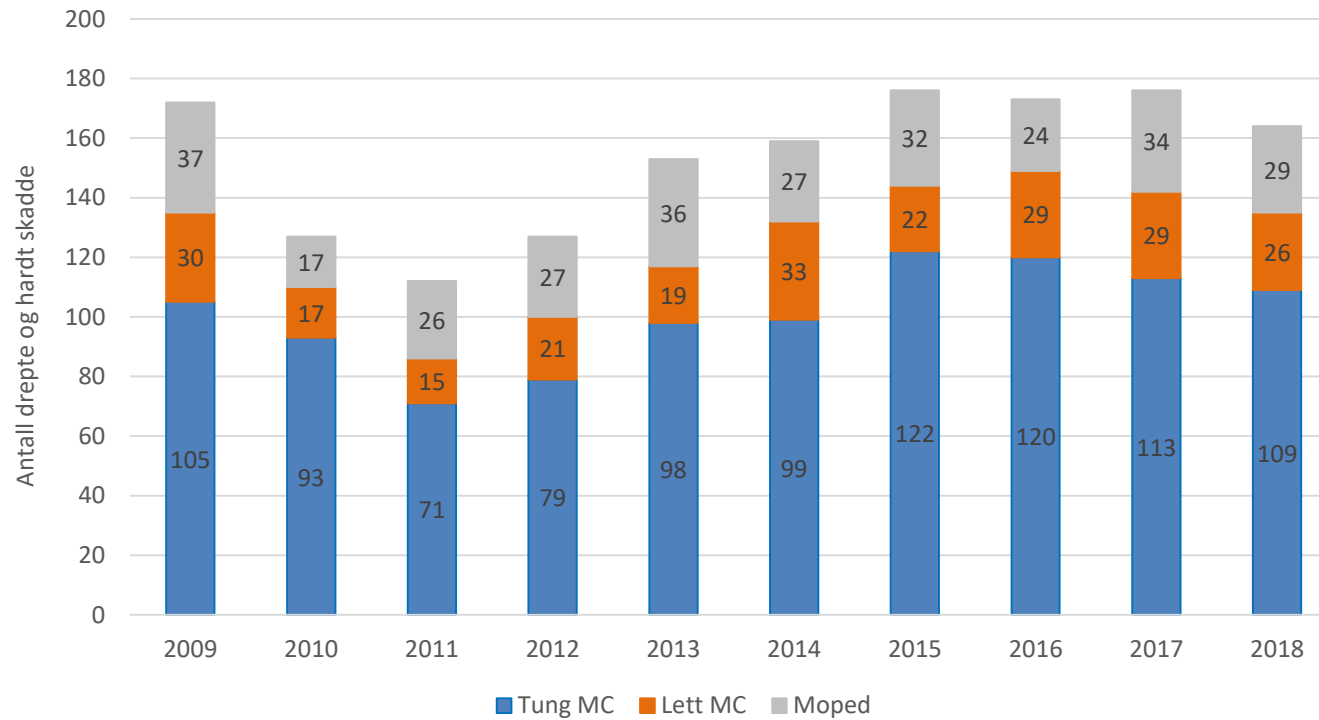


# Utforkjøringsulykker på motorsykkel – hvorfor kjører vi ut i sving?

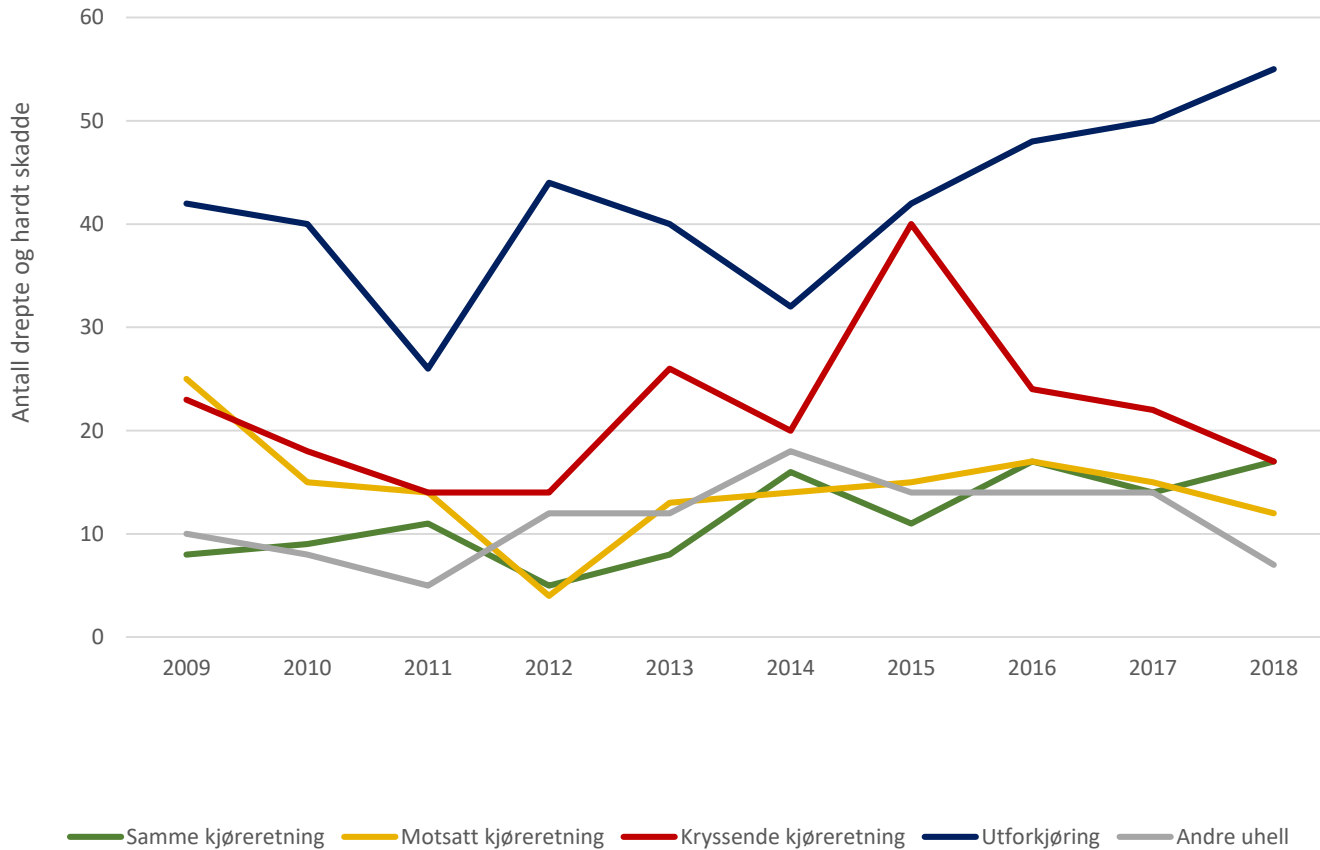
Yngvild Munch-Olsen  
Vegdirektoratet

# Ulykkesstatistikk

Antall drepte og hardt skadde på motorsykkel og moped 2008-2018



## Utvikling i drepte og hardt skadde på tung motorsykel fordelt på ulykkestype



# Prosjekt Utforkjøringsulykker

1. Statens vegvesen og NMCU vil studere nærmere årsakene til utforkjøringsulykker (dødsulykker) på motorsykkel de seneste årene.
  - Se etter årsaker, medvirkende årsaker og fellestrekk
  - Finne mulige forklaringer på utviklingen
  - Bruke kunnskapen til å finne gode tiltak

# Hva fant vi ut?

**168 drepte og hardt skadde** i utforkjøringsulykker fra 2015-2017

## Hvor?

- På fylkesveg (64 %) og riksveg (24 %)
- 69 % kjørte ut i **ytterkurver**
- Mest vanlig var utforkjøring på **høyre side i venstrekurve**
- Flest i Akershus, Telemark og Hordaland

## Når?

- Somtermåneder
- Dagtid

## Alder?

- Litt over halvparten i alderen **25-54 år**, jevn aldersfordeling
- Flest mellom **45-54 år**

## Føreforhold?

- 137 ulykker på tørr veg
- 4 ulykker på snø/is og glatt veg

# 33 dødsulykker

Mange årsaker til at ulykker skjer.

Forklaringene under har medvirket til at ulykken skjedde.

- **Høy fart** i 21 av 33 ulykker (både «høy fart etter forholdene» og «ekstrem fart»)
- **Ekstrem atferd** i 13 ulykker (fart, rus, uten førerrett, uregistrert sykkel mm)
- **Rus** i 9 ulykker (i 8 av ulykkene også kombinert med høy fart)
- **Uheldige forhold ved MC** i halvparten av ulykkene (oftest mindre feil)
- **Forhold ved veg eller sikt** i 7 ulykker
- **Feil eller uheldig sporvalg i kurve** i 4 ulykker
- **Forhold ved sideterreng** (treffer stein, trær osv.) i 9 ulykker

# 3 av 4 utforkjøringer skjer i sving – hvorfor det?

Spørreundersøkelse og intervjuer av motorsyklister som har blitt hardt skadd i ulykke



# Undersøkelsen

- **Spørreundersøkelse høst 2019**
  - 151 personer invitert (utforkjøringsulykke 2015-2018)
  - Svarprosent 52 %
  - Alle aldre fra 16 år og oppover
  
- **Dybdeintervjuer høst 2019**
  - Rekruttert fra spørreundersøkelsen
  - 24 interesserte – 15 intervjuet (14 menn, 1 kvinne)
  - Alder 18-62 år



## Om resultatene

- **Flere av intervjuobjektene hadde dårlig eller ingen hukommelse av selve ulykkesforløpet** og årsaken til denne (bevisst eller ubevisst blackout)
- **En del ulykker (minst 7) var ikke direkte i målgruppen** (dieselsøl, punktering på framhjul, påkjøring av midtrabatt, viltulykke)



- **Tilbakemeldinger av mer generell art** - viktige momenter ved kurvekjøring mm
- Få respondenter gjør at vi ikke kan oppgi svarfordeling på enkeltspørsmål

# Om motorsyklistene

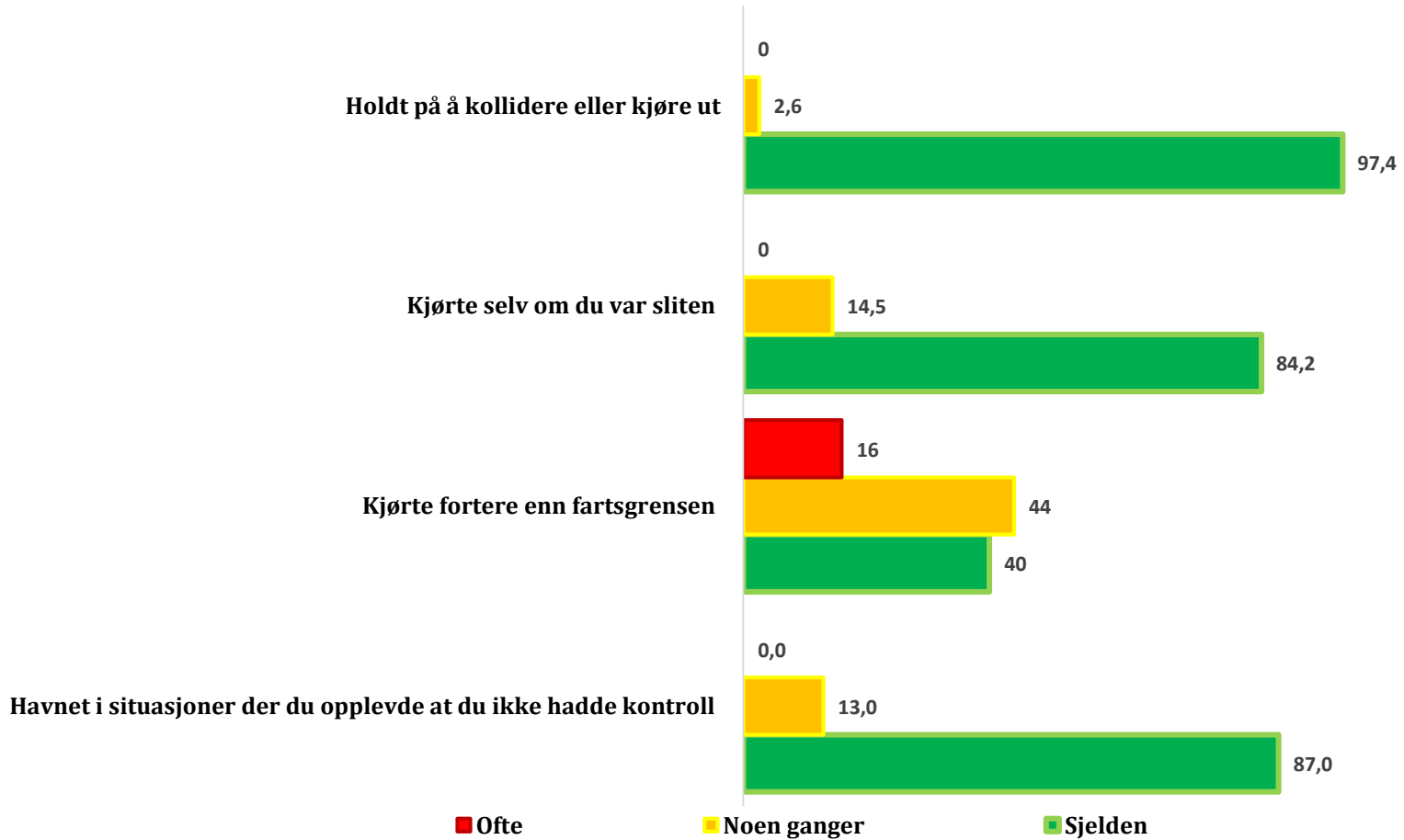
- Respondentene oppgir stort sett
  - å ha vært i **god form, at føret var godt og bekledningen var riktig** (fullt utstyr) på ulykkesdagen.
- Typisk formål med reisen var en «**tur**».
- De fleste holdt fartsgrensen og var godt kjent på ulykkesstedet
- De oppgir å kjøre fra rundt **4 000 til 20 000 km** i året
- Stor spredning på både alder, hvor lenge vedkommende hadde hatt førerkort for MC og hvor mye de kjørte i gjennomsnitt i tiden rundt ulykken.
- **Kurvekjøring** oppgis å være særlig attraktivt for å utfordre seg selv og oppleve mestring

# Om motorsykkelen

- Samtlige nevner at motorsyklene de benyttet i ulykkene var **i god stand**
- Flertallet hadde helt nye eller nesten **nye dekk**
- Flertallet hadde **ikke ABS-bremser**
- De fleste hadde eid sykkelen i **1-2 år** før ulykken skjedde
- Nesten alle eide sykkelen selv
- Stor spredning på **årsmodeller**

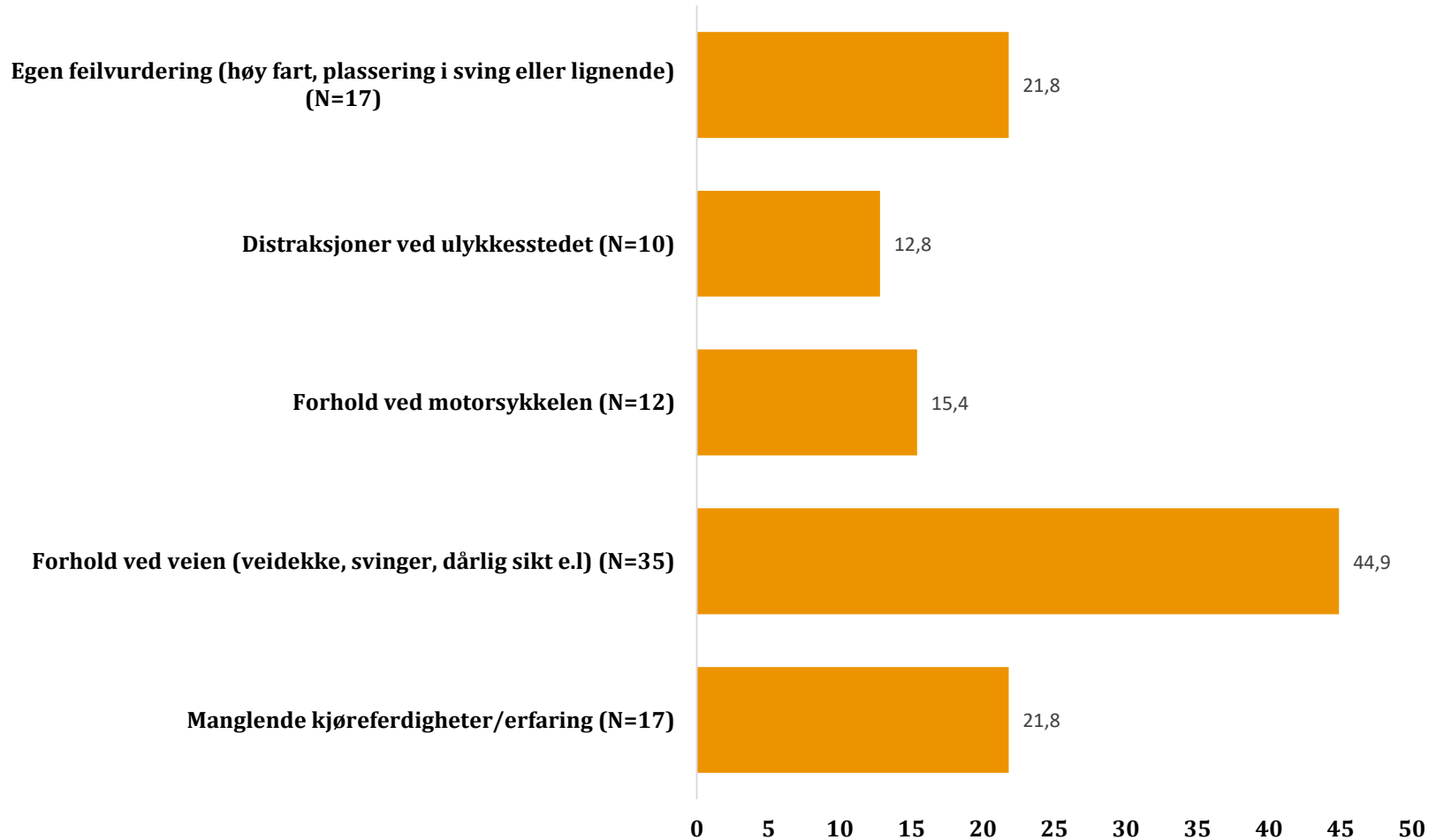
# Har full kontroll (?)

Hvor ofte gjorde du følgende når du kjørte motorsykkel?



# Om årsaker til ulykkene

Hva mener du er hovedårsaken til at ulykken skjedde (flere svar mulig)



# Hovedfunn:

## Mange mangler verktøy for kurvekjøring

### Hva skjer?

- Manglende kunnskap/ferdigheter og erfaring
  - Sporvalg, plassering, blikkbruk, gasskontroll, kontrastyring
- Feil fartsvalg/andre feilberegninger
- «Litt for stor tiltro til egne evner»
- Kombinert med uforutsette ting som skjer/lokale veiforhold
- Stivner eller panikkbremser
- Kjører ut...



NMCU: Full kontroll

# Om opplæring og kunnskap

- Noen peker på at de kanskje burde **hatt enda mer opplæring** da de tok førerkortet og da med **fokus på svinger**. Gjelder også de  **yngste respondentene**.
- 25 av 75 har deltatt på **oppfriskningskurs**
  - Deltagelse er uavhengig av alder, år med førerkort og kjørelengde
  - Mange er ikke kjent med at det arrangeres kurs

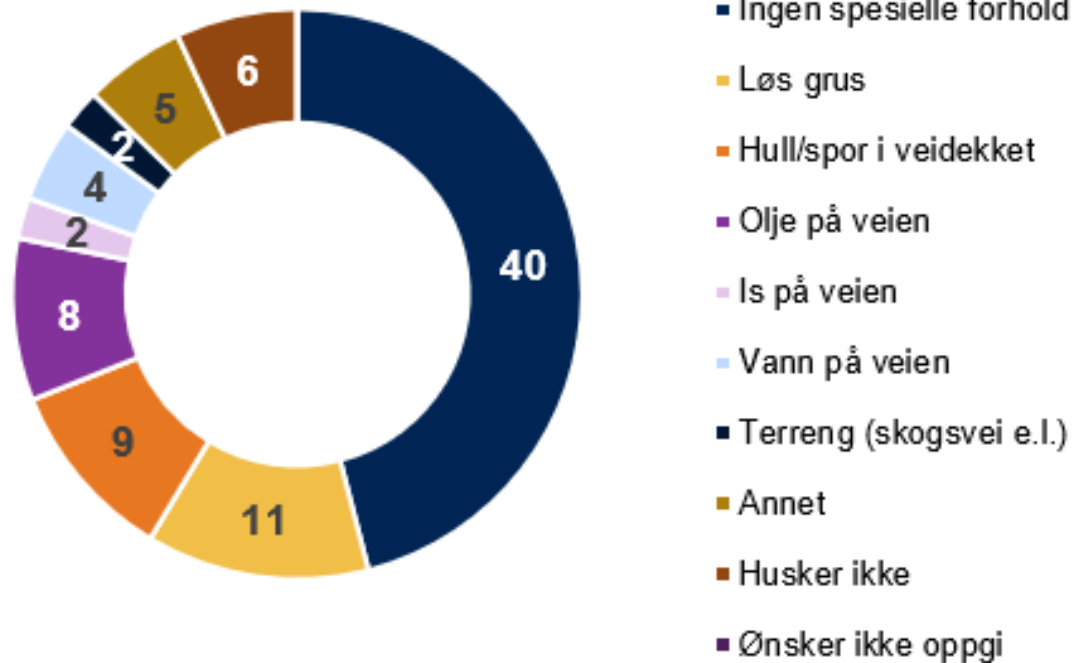


*«Jeg tok lappen på en uke. Jeg tror det skulle vært mer øvelse og snakk om det med svinger og hvor du skal ligge i veien. Det er fortsatt mange jeg snakker med som ikke vet det.»*

*«Jeg tok lappen på en uke. Jeg tror det skulle vært mer øvelse og snakk om det med svinger og hvor du skal ligge i veien. Det er fortsatt mange jeg snakker med som ikke vet det.»*

# Om vegforhold på ulykkestedet

11: Hvordan var veidekket på ulykkestedet?





# Hva gjør vi videre?

- Hvordan treffer vi målgruppen (som er «alle motorsyklister»)?
- Oppfriskningskurs?
  - Opplæring?
  - Mengdetrening/erfaring?
  - Trening i håndtering av utfordrende situasjoner?
- E-læringskurs med lenker til NMCU-videoer?
- Vegforhold (vegeier)
  - bedre vedlikehold (tette hull, bedre kvalitet på asfalt, rette opp feildoserte svinger, fjerne grus etc.)
  - bedre skilting ved utfordrende/farlige veistrekker?
  - bedre belysning?

*Det er en av verdens store gode friheter. Kombinasjon mellom det og det å kjenne på krefter og fart, det er bestandig morsomt.*

*Du er i kontakt med omgivelsene, kjenner lukten fra skogen du kjører gjennom.*